

مستەفای حەسەنە گەورە: خۆشاردنەووە و راکردنی جاشەکان پەنەیهکی تازەئێ ناپاکییە بەناوچەوانی سەرانی کوردەووە

دیمانە: ستیفان شەمزینانی

Shamzini79@hotmail.com

دوابەدوای کۆتایی هاتنی پرۆسەی دادگایی کردنی عەلی کیمیایی و چەند کەسیکی تر لە سەرانی حیزبی بەعسی هەلۆشەووە لەمەر پرسی ژینۆسایدکردنی گەلی کوردستان لە شالۆوەکانی ئەنفالداو بە سزا گەیاندنیان بە شیوەیهکی یاسایی ، نیستا نیستیکی تر لە ناوی تاوانباران راگەیهندراووە کە بەشداربوونە ئەو پرۆسەیه کە ئەناویاندا کۆمەڵێک موستەشار و کوردی بەعسی هەیه . هاوکات ریکخراوی چاک کەمپینیکی راگەیاندووە بۆ پرسی دادگایی کردنی کۆنە جاش و ئەنفالچیبەکان ، بۆ زیاتر ناگاداریبون لە هەنگاو و کارەکانیان ئەو راستیەدا ئەم دیمانەیهمان سازدا ئەگەڵ (مستەفای حەسەنە گەورە) هەنسوراوی ناوەندی چاک بۆ دادگایی کردنی جاش و ئەنفالچیبەکان.

ستيفان: نيستا سهرفائى كه مپينىكن بو به دادگايى گهياندى تاوانبارانى كوردى به شداربوو له تاوانهكانى نه نفال و جينوسايد كردنى كورددا، نايا پيكهاته و شيوازو ميكانيزمى كارى نهم كه مپينه چونه و ده تانه و پيت چون ده ستپيبكه ن و خائى سه ره تاو كوئايى كاره كاتنان به چ شيوه يهك ده بيت؟

مستهفا: پيموايه نيستا زووه باس له ميكانيزمى نهم كه مپينه تازه به بكهين، به لام له روژانى داها توو به كرده وه ديينه مهيدان بو نهم كار، هه لبه ته ش نهم كه مپينه تازه به ديزه يه كه مپينه كانى پيشووتره به لام هه ولده ديه ن گورائكارى تيدا بكهين، نهك هه ر ناوه ندى چاك به نكو كومه ئى كه سايه تى و، لايه ن و ريخواوى مه دهنى ... هتد. به شدارى تيدا بكه ن، كه من پيشنيارم كرده وه تو يه كيك بيت له وه هه لسوراوانه به تاييه تى له كوردستان، خالى كوئاييشمان نييه، هه تا نه نفالچيبهك مابى.. له هه ر كوويه كى نهم سه رزه مينه، نييه به رده وام ده بين، هه رچه نده من پيموايه هه تا يه كيتى و پارتى حاكم بن له كوردستان تاكه نه نفالچيبهك و، كونه جاشيك نييه دادگايى بكرىت. به لام نهم ماناى نهم نييه نييه ده ستبه ردارى هه وئه كانمان بين و بو به دادگايى گهياندى كونه جاش و نه نفالچيبه كان...؟ نييه وهك ناوه ندى چاك سه نگرى به رگرى كه سوكارى قوربانيانين.

ستيفان: هه لبه ته ماوه يه كى زوره باس و خواسى دادگايى كردنى جاش و تاوانباره كورده كان بوو ته پرس و داخوازيه كى ميللى به لام دواى راگهياندى نيستىك له ناوى نهم تاوانبارانه له لايه ن دادگايى بالاى تاوانه كانى عيراقه وه نهم واره زياتر جيگه ي باس و هه لوه سته له سه ر كرده، پرسيار نهم نييه نايا نهم بو به دادگاگهياندى تاوانبارانى هه مان نيست كار ده كه ن يان خوتان نيست و ناوى جو ربه جو رتان له لايه ؟

مستهفا: نهم شتيكى حاشا هه ننه گره، داخوازيه هه موو تاكيكى كورده: دادگايى كردنى نهم كونه به عسى و سه رو ك جاشانه، به لام نييه وهك ريخواوى چاك شه رفى نهم و هه مان پى براوه كه تاكه ريخواويك ليبراوانه ها تيبته مهيدان بو مه به ستي دادگايى نهم وانه ي له پرۆسه ي به دنواى نه نفاليان به شداربيان كرده وه. راسته پاش ناشكر كردنى ناوى تاوانباره كان زياتر باسه كه گه رم بووه و نهم وانش ده ستيان به را كردن و خوشاردنه وه كرده وه. هه لبه ته خوشاردنه وه و را كردنى جاشه كان په ليه كى تازه ي ناپاكييه به ناوچه وانى سه رانى كورده وه و ناحه قيبه كى تره ده ره هق به كه سوكارى قوربانيان، ده سه لاتى كوردى ده يتوانى به شيك له شه رمه زار يه كه ي خوى بكرىته وه. به راده ستر كرده نهم و داوا كراوانه، به لام به پيچه وانده وه. هه ر له يه كه م ساته وه، ريگا خوشكه رو هانده رى ده ربا ز كردنيان بوون. هه لبه ته كارى نييه هه ر نهم و ناوانه نييه، زور ناوى ترو كه يسى ترمان لايه، كه ناكرى لي ره دا باسيان بكهين.

ستيفان: تا نيستا چ كارى كتان نه نجامدا وه له راستاى به دادگاگهياندى نهم تاوانبارانه، له گه ل نهم و هشا نايا په يوه ندييتان كرده وه به حيزبه سياسيه كانى ناوخوى كوردستانه وه بو هه مان مه به ست نه گه ر په يوه ندييان كرده وه چ هه لو يست و كاردا نه وه يه كيان هه بووه؟ زور به كورتى گرنه گرتين هه نگا وه كاتنان به و ناقاره دا چى بوون؟

مستهفا: تا نيستا تاوانبارى چهك فروشى هه لهنديمان به دادگا گهيانده وه، نزار خه زره جى و داواى ياسايش له سه ر وه فiq سامه رايى به ناوى ناوه ندى چا كه وه، جگه له كه يسى عه بدولا هه مزه ناغا له دانيمارك، چه ند كه يسيكى تازه ش له به رده ستدان، به داخه وه ش هه ر وهك شتيكى زور چاوه روا نكراو. حيزبه كوردستان يه كان له سه رووى هه مو ويانه وه (ى. ن. ك.) و (پ. د. ك.) وهك كارى هه ميشه بيان ده ورى سلبيان هه بووه، زيندووترين نمونه ش نامه ي پشتيوانى يه كيتى و پارتى بو دادگايى بالاى تاوان له تاوانبار نزار خه زره جى بوو، جگه له وه ي عه بدوللاى هه مزه ناغا چوار سال به رپرسى ناوچه ي پارتى بوو له دانيمارك.

به كورتی نهوه بووه وه فاو پاداشتی دهسلاتی كوردیی بۆ كه سوکاری قوربانیان، نه نفالچییهك دهكه نه به پرسی حیزیه كه یان. من پیموایه نهوه گه وره ترین سوکایه تییه پیش هه موو که سی به خوایانی دهکه ن..؟

ستیفان: دۆسیی عه باسی بایز ناغا که تۆمه تباریکی تری كورده و ئیوه وروژانتان خه ریکه به رهو له بیرچوونه وه دهوات و وهک پیشتر جیگهی سه رنج نییه من ده پرسم نه م فایله گه یشتوته کوی؟ ئایا دۆسیی نه میش تیکه لاو به هه مان دۆسیی تاوانبارانی تر کراوه یان به جیاو به شیوه ی تاییه ت کاری له سه ر دهکه ن؟

سته فا: که یسی عه باس بایز، به رهو له بیرچوونه وه نه چوو. به پیچه وانه وه نه م که یسه شیوه یاساییه که ی خو ی وه رگرتوه ته نیا نه وه ماوه بریاری گرتیکی تازه ی له به غداوه بۆ ده ریچی، راسته نه م که یسه من یه که م که س بووم که وروژاندوومه به لام من هه رگیز ده وری که سوکاری قوربانیان دهنستی نه م کۆنه جاشه له بیرناکه م، هه ر له یه که م نامه ی کراوه که بۆ سه رۆکی هه ریمم نارد، ده یان که س له که سوکاری قوربانیان له ده وری نه م داوایه کۆبوونه وه، هه ر له شارۆچکه ی سه نگه سه ره وه.. بۆ دادگای پشه ر له قه لادزی و پاشان دادگای سلیمان.

بۆ دواجاریش کاتی نا ئومید بووم له دادگاکانی کوردستان، به کوردیی و به کورتی بییان وتم که نه وان توانای گرتی، نه ک عه باس بایزیان نییه به لکو کۆنه جاشیکی نه ویش، منیش به ناچاری که یسه که م ته سلیم به دادگای بالای تاوان کرد له به غداد، هه له به ته من وه ک تاکیکی کورد، هه رگیز خاویاری نه وه نیم داوایه که م له به غداد چاره سه ر بکری به لام چی بکه م له بی دادی سه رانی کورد، له بی داوه ری ده سلاتی کوردیی، من نیستا زیاتر سه رقانی جاشه کانی ترم، جاش هه ر جاش و تاوانبار هه ر تاوانبارو نه نفالچی هه ر نه نفالچییه، جا ناوی عه باس بیت، یان قاسم یان ته حسین..؟ راسته عه باس بایز به شداریی نه نفالی نه کردوو، به لام نه و پیش نه نفال زیاتر له سه د که سی شه هید کردوو، خو سه رۆک جاشی وا هه یه ته نیا دوو که سی نه نفال کردوو. ناویشی له لیستی تاوانباراندا هاتوو.

که یسی عه باس بایز تاییه ته به که یسی نه وانهی خه لکیان به سیداره داوه، بچووکتی نه مونه ش گرتی نو پیشه رگه یه. هه مووشیان له قه سا بخانه که ی موس له سیداره دران. که من خو م شاهیدی نه و کاره ساته م، هه م گرتیان و هه م له سیداره دانیان. تاکه جیاوازییه ک هه بیت من خو م یه کیک له قوربانیه کانی دهنستی نه م کۆنه جاشه م که دووبراو نامۆزایه که ی شه هید کردوو، جگه له وه ی من به هو ی نه وه ی خه لکی سه نگه سه رم، شاهیدو ناگاداری زووربه ی هه ره زوری تاوانه کانی نه م کۆنه جاشه م، من هه م داوای که سیم له سه ری هه یه و هه م شاهیدی زۆربه ی زوری تاوانه کانی، نه گه ر پارتی یا خود ناشکراتر بلیم سه رۆکی هه ریم ریگه له پرۆسه ی دادگایی کردنی من له دادگا به هه موو خه لکی کوردستان و بگه عیراقیشی ده ناسینم که نه و چی جۆره تاوانباریکه.

ستیفان: نه گه ر پارته کوردیه کان به تاییه ت دووانه سه ره کییه که هاوکاری نه م پرۆسه یه یان نه کردو بگه به جۆریک له جۆره کان هاوکاری تۆمه تباران یان کرد هه ر له شاردنه وه یانه وه تا دا کۆکی لی کردنیان ئیوه چ ریگه و میکانیزمیک ده گرنه به رو چون سه رکه وتنی کاره کانتان مسۆگه ر ده که ن؟

سته فا: یه کیتی و پارتی وه ک دوو حیزبی ده سلاتدار، نه ک هه ر هاوکار نابن، به لکو ریگری سه ره ختی هه ر پرۆسه یه کن، که دژ به قازانج و به رژه وه ندیی حزیی نه وان بیت، نه وان به ناشکرا له ماوه ی شانزه سالی ده سلاتیان، هه میشه دالده در و پشتیوانی نه م کۆنه جاش و نه نفالچییه بون. نه گینا نه گه ر له کوردستان شتی هه بوایه به ناوی یاسا.. نه م کۆنه جاش و نه نفالچییه دادگایی بکرابان، نیمه کارمان به که مپین و نیمزا کۆکردنه وه چی بوو.

هه ر له یه ک رسته ی کورت و به سووددا، عه باس بایز له سالی 2003 وه بریاری گرتی ده رچوو و ناماده نییه ناماده ی به رده م دادگایی، منیک چی پیویستم به وه یه هه زاران کیلومه تر بیمه وه بۆ کوردستان.. له سه ره وه ده ست پی بکه ینه وه، هه زاره ها دۆلار بۆ دادگایی کردنه که ی سه رف بکری و ژیانیشم بخرمه مه ترسییه وه له سه ر نه وه ی که داوای یاسایی له سه ر کۆنه جاشیک تۆمار بکه م، سه رۆکی هه ریمیش له جیاتی نه وه ی راده ستی دادگای بکات، هه زاره ها دۆلاری ده دنن

بۆ ئەوئى سولجى عەشائىرىي بىكات، ئەگەل كەسوكارى قوربانىيان، ئەكاتىكدا رۆژانە لەچاۋ پىكەوتن و مېدىياكاندا ھەمىشە دەئىت: ياسا لەسەرۋى ھەموو كەسىكەۋەيە، بەلام كۆنە جاش و بەرپرسە گەندەلەكان نەبىت. رىگرىي ئەوان شتىكى تازە نىيە بۆ نىمە، بەلام ناتوانن يەك ساتىش نىمە سارد بىكاتەۋە. سەرگەۋتنىش ھەر بۆ راستى و دادپەرەرىي دەبىت. جاشەكان لەسەددامى دىكتاتورو عەلى كىمىيىي گەۋرەتر نىن، دادگايى ئەۋانىش شتىكى جەتمىيە، ئەكوردستانىش نەمىنن، نىمە ۋەك ناۋەندى چاك، ئەۋروپايان، ئىدەكەين بەدۆزەخ.

تېبىنى: ئەم دىمانەيە لەرۆژنامەي نىۋەند – ژمارە 41 بىلاۋكراۋەتەۋە